

חובת הדיווח על מפרי הנחיות במגפת הקורונה לאור ההלכה

תלמיד: נועה חזן ורוני אביטן | כיתה: י' | מורה מלווה: הרב יהודה אודי יפרח | בי"ס: אולפנת דעת שדות נגב

שאלה תורנית והקשר לחיים האישיים שלי

מחלת נגיף הקורונה שהתפרצה לפני כשנה היא מחלה זיהומית הפוגעת בבני אדם. תסמיני המחלה דומים לתסמיני השפעת והם כוללים חום, בעיות בדרכי הנשימה ושיעול. במקרים מסוימים המחלה עלולה להוביל לדלקת ריאות חמורה ואף מוות. שיעור הנגיף עובר דרך שיעול, התעטשות, הפרשות מהגוף וכדומה ואף דרך מגע לא ישיר, לכן יש חשיבות מרובה בהקפדה על כללי הריחוק מבני אדם ועל הוראות משרד הבריאות בעקבות מקרה של הפרת בידוד של אחת העובדות בדבקה אחותי הגדולה בקורונה במהלך עבודתה. אחותי הספיקה להדביק את בני המשפחה ואף את סבי וסבתי שנכללים בקבוצת הסיכון. בביתנו החל דיון סוער האם מחובתה של אחותי היה לדווח לרשויות הבריאות על העובדת שהפרה את הבידוד.

סקירת מקורות תורניים

שאלה הלכתית זו יש לה כמה פנים, מצד אחד קיים סיכון לחיי הציבור ומצד שני קיים איסור לשון הרע "לא תלך רכיל בעמך" הפרת בידוד מהווה סכנה משמעותית לחיי אדם ולכלל הציבור, הרמב"ם כותב על כך בהלכות רוצח: "שכל המאבד נפש אחת מישראל כאילו איבד את כל העולם כולו". מאידך יש איסור מוסרי ואנושי להלשין בעבודה זו הצגנו מקורות המצדדים לכאורה באיסור לדווח/להלשין והצגנו גם את המקורות שמהם עולה כי קיימת החובה לדווח במקרים של פיקוח נפש.

הצעה להתמודדות עם השאלה התורנית

לאנוף יותר את החוקים במדינה ולגרום לאנשים דרך מסרים חברתיים לא לסכן את כלל הציבור תוך עבירה על חוקי המדינה והנחיות הרופאים.

מסקנות מעשיות

לאור סקירת המקורות בעבודה והדיון בה, משתמע כי יש חובה לדווח על אנשים המפרים את הוראת משרד הבריאות היות ויש בכך חשש אמיתי של פקוח נפש. בעמדה זו מצדדים פוסקי הלכה רבים. אותם אלו העוברים על ההוראות עוברים על איסורים חמורים ואף יש פוסקי הלכה שסברו שיש להם דין של 'רודף'. הרב יובל שרלו טוען כי קיימת חובה הלכתית, מוסרית ואנושית לציית להוראות ומי שלא עושה כן עובר גם על חוקי המדינה וגם על האיסור מהתורה: "לא תעמוד על דם רעך" ו- "לא תשים דמים בביתך". הוא מציין שהתשובה לשאלה האם חייב לדווח היא עמוקה ומבוססת גם על דברי החפץ חיים שיתר לומר לשון הרע לצורך היות ויש לנו מחויבות להגנה על חי הציבור מאשר המחויבות לשמירת כבודו, שלומו וטובתו של מי שמפר את הבידוד ומסכן את הציבור, במקרה זה יש חוות דיווח על פי ההלכה.

14 הנחיות ל-14 ימי בידוד

1. איסור לצאת מהבית
2. עטור בגודל סביר ומאונן טוב
3. ייחוס ימים בטיהור וימים
4. אינו יוצא מהבית
5. הימנעות משיחות בטלפון
6. איסור אהב ונשיקה
7. אינו לנבוכים
8. אונן עם כל פולחן ונשיקה
9. איסור יציאה מהבית
10. מניח את המסכה לטובת
11. איסור יציאה מהבית
12. הימנעות משיחות בטלפון
13. מניח את המסכה לטובת
14. אינו יוצא מהבית

מידע נוסף
 101 מוקד מידע
 5400 מוקד טלפון רחוק

לאור זאת, רצינו לברר את עמדת ההלכה לגבי הדיווח על מפרי בידוד (שיש מכנים אותה כהלשנה) לרשויות הממונות על שמירת הכללים. האם יש חובה לעשות כן? מצווה? או שיש איסור בדבר? כדי לברר נושא זה הצגנו מספר סוגיות הן בתנ"ך והן בתלמוד ובדברי הפוסקים שמהם רצינו ללמוד את התשובה לשאלתנו. השאלה ההלכתית אותה רצינו לברר היא האם קיימת חובה לדווח על אדם המפר בידוד לגופים האחראים לכך.